

NOTA AAN HET OVERLEGCOMITE

BETREFT: *Organisatie van de deelname van België aan de tentoonstellingen die georganiseerd worden in het kader van het "Bureau International des Expositions –BIE en de deelname van de deelregeringen aan de 35ste universele tentoonstelling te Dubai (oktober 2020-april 2021)*

Brussel, 17 maart 2017

1. Inleidingen/of voorgaanden

Op de Ministerraad van 15 december 2016 werd het principiële akkoord gegeven tot deelname van België aan de 35ste universele tentoonstelling te Dubai (oktober 2020 - april 2021), samen met het voorstel voor de reorganisatie van de deelname van België aan internationale tentoonstellingen en het daaraan verbonden ontwerp van Samenwerkingsprotocol.

Overeenkomstig de beslissing van het overlegcomité van oktober 2015 wordt het voormelde voorstel vanwege de federale regering voorgelegd aan het overlegcomité, door middel van een ontwerp van Samenwerkingsprotocol die deze reorganisatie vertaalt en de betrokkenheid van de deelregeringen organiseert.

Eénmaal hierover een principiële akkoord bereikt is, alsook over de deelname aan Dubai van de Gemeenschappen en Gewesten, kan gestart worden met de bespreking en verdere uitwerking van een protocol voor de deelname aan universele tentoonstelling te Dubai.

Een interfederale e-IKW werd gehouden op 17/02/2017 en werd afgesloten op 22/02/2017 zonder opmerkingen op het voorstel of vragen tot wijziging (zie PV in bijlage).

2. Uiteenzetting van het dossier

A. Reorganisatie van de deelname van België aan internationale tentoonstellingen

De organisatie van de deelname van ons land aan de BIE toonstellingen is een taak van de federale overheid gezien het BIE enkel landenpaviljoens toelaat en geen regionale. Het is ook de federale overheid die door het Rekenhof wordt gecontroleerd en er moet op toezien dat de diverse wettelijke bepalingen, worden nageleefd. Bijgevolg is het in de eerste plaats aan de federale overheid om de administratieve organisatie van de deelname van België aan de internationale tentoonstellingen dusdanig te organiseren dat het, binnen het wettelijk kader, zijn taak kan vervullen ten behoeve van de federale belangen en deze van alle deelnemende Gewestelijke- en Gemeenschapsoverheden.

Er bestond geen aangepast of passend regelgevend kader voor de uitvoering van de deelname van België aan internationale tentoonstellingen. Sedert jaar en dag werd per expodeelname een ad hoc commissariaat opgericht bij middel van een koninklijk besluit, dat aan de commissaris verregaande bevoegdheden delegerde inzake aanwerving en vergoeding van personeel, het aangaan van verbintenissen en de organisatie van het betalingsverkeer en het voeren van de boekhouding, binnen

de perken van het hem ter beschikking gestelde budget. De commissaris werd meestal door de Ministerraad aangesteld voor een bepaalde termijn. Hij werd bijgestaan door een Penningmeester, in de regel een ambtenaar van de Dienst Boekhouding van de FOD Economie en aangeduid bij ministerieel besluit.

Het hoofddoel van de reorganisatie is:

- een antwoord bieden aan de kritiek van het Rekenhof die aandringt in haar rapporten over de expo's van Shanghai en Yeosu op een permanente structuur, die op een legale wijze voldoende flexibel kan optreden om de opgelegde projecten tot een goed einde te brengen;
- een permanente lichte structuur uit te bouwen waardoor de opgebouwde kennis/ervaring kan behouden worden zonder daarom in versterkte en kostelijke administratieve structuren te eindigen;
- het dichter en reëel betrekken van de deelnemende deelregeringen bij de uitwerking van de expo's en het beheer.

Om aan deze noodwendigheden te voldoen wordt een reorganisatie met volgende basiskenmerken doorgevoerd :

1. Creatie van een Administratieve Dienst met Boekhoudkundige Autonomie door de federale regering binnen de FOD Economie.

Binnen de FOD Economie zal een Administratieve Dienst met Boekhoudkundige Autonomie (ADBA) opgericht worden, genaamd "Belgisch Commissariaat-generaal voor de Internationale tentoonstellingen". Dit is binnen de BIE een algemeen gebruikte internationale terminologie en zal zodoende niet tot verwarring aanleiding geven.

Het Commissariaat-Generaal is verantwoordelijk voor de organisatie van de deelname van België aan BIE tentoonstellingen. Een commissaris-generaal en een adjunct worden aangesteld, belast met het dagelijks beheer en de praktische organisatie van de tentoonstellingen. De Federale Overheid zal, op voordracht van het beheerscomité aan de Minister van Economie van de 3 beste kandidaten, met een in Ministerraad overlegd Koninklijk Besluit, bij de beslissing tot deelname aan een Universele tentoonstelling en na een selectieprocedure bij Selor of een head-hunter, beiden benoemen. Zij zullen deze functie vervullen voor alle BIE-events waar België zal aan deelnemen tot het einde van hun, niet verlengbaar, mandaat. Ze zullen tot een verschillende taalrol behoren en elke functie zal afwisselend aan een persoon van een andere taalrol toegewezen worden.

Permanent toezicht op de ADBA wordt ingesteld door de revisor belast met het nazicht van de rekeningen, 2 regeringscommissarissen en het beheerscomité. De regeringscommissarissen wonen de vergaderingen van het beheerscomité bij en zien toe op de naleving van de wet, de statuten en het algemeen belang. De naleving van de overheidsopdrachten wordt verzekerd door het toezicht van de regeringscommissaris en door tussenkomst van het beheerscomité. Voorafgaandelijk akkoord is nodig van het beheerscomité voor verbintenissen boven 500.000€. Verder is er ook nog de controle via het Rekenhof en de interne audit. De leden van het beheerscomité worden zowel door de federale overheid als de deelstaatoverheden aangesteld. Binnen het beheerscomité is er een taalpariteit voorzien. Een technisch comité wordt opgericht en is ondermeer belast met het adviseren van het beheerscomité over de uittekening van het globaal concept per BIE event en het adviseren van de commissaris generaal over de uitvoering van dit globaal concept.

De wettelijke basis van de ADBA binnen de FOD Economie zal middels een wetsontwerp "Diverse" die werd goedgekeurd op de MR van 23 december 2016, aan het parlement worden overgemaakt. De ontwerpen van koninklijk besluit zullen vervolgens voor formele goedkeuring aan de Ministerraad worden voorgelegd (zie bijlage). Eventuele aanpassingen ingevolge de beslissingen van het Overlegcomité aangaande de bepalingen van het samenwerkingsprotocol kunnen nog worden ingevoegd.

2. Juridische vastlegging van een permanente samenwerking tussen de diverse overheden middels een samenwerkingsprotocol.

Het samenwerkingsverband met de rechten en plichten van deelnemende overheden aan een tentoonstelling georganiseerd in het kader van het BIE zal worden vastgelegd in een samenwerkingsprotocol. Gezien alle overheden het recht hebben om, event per event, te kunnen beslissen over een al dan niet deelname is een permanente samenwerking en financiering niet realistisch en voorziet het protocol een “ad hoc – samenwerkingsprotocol” per event.

De wijze en organisatie van betrokkenheid van de gedefedereerde entiteiten wordt beschreven in het ontwerp van samenwerkingsprotocol in bijlage.

De algemene coördinatie van de Belgische deelname aan BIE tentoonstellingen worden verzorgd door het Belgische Commissariaat-Generaal voor Internationale tentoonstellingen onder de vorm van een ADBA binnen de FOD Economie.

De deelregeringen zijn vertegenwoordigd in het beheerscomité van de ADBA dat zowel beleids- als beheersbeslissingen neemt, alsook in het technisch comité. Het beheerscomité zal in telkens wisselende samenstellingen (enkel met de deelnemende overheden) over het globaal concept en de technische uitwerking van elke deelname beslissen. Over alle beheersaspecten beslist de voltallige raad, onafgezien van de deelname van de samenstellende regeringen gezien beheersaspecten globaal moeten gezien worden.

Door een rapporteringsverplichting op te leggen aan de Commissaris-generaal op elk beheerscomité wordt vermeden dat het technisch comité de facto niet zou worden samen geroepen en niet bij de werkzaamheden betrokken wordt. Anderzijds behoudt de Commissaris-generaal de volle ruimte om zijn verantwoordelijkheid te kunnen opnemen gezien het technisch comité een adviesorgaan blijft terwijl het beheerscomité de goede werking van dit Comité kan controleren en stimuleren.

B. Deelname aan de Universele tentoonstelling te Dubai

In een rapport van 26 juni 2016 en gebaseerd op een ontmoeting met dhr. Philippe Blanchard die als focal point van de organisatoren voor ons land werd aangeduid, en in een rapport van 8 november 2016 geeft onze ambassadeur aan dat de **bevestiging van onze deelname best ten spoedigste** moet gebeuren door de uitnodigingsbrief van de Eerste Minister, Sheikh Mohamed bin Rashid dd. 1 april 2016 aan Eerste Minister Michel te beantwoorden.

Daarna dient ons land zo spoedig mogelijk uit te leggen hoe wij het hoofdthema in de 3 dimensies “Mobiliteit”, “Opportunititeit” en “Duurzaamheid” willen vertalen. Dit voltooid het eerste stadium van de voor te leggen en door de Verenigde Arabische Emiraten (VAE) goed te keuren voorstel van het deelnemende land. Het 2de deel omvat het conceptuele tentoonstellingsontwerp. Het laatste deel de goedkeuring van het finale en uitgewerkte ontwerp.

De VAE wensen een tentoonstelling die terugkeert naar de traditie van uitwisseling en win-win situaties. Het belang van academische samenwerking (zowel wetenschappelijke als technologische) en een goede opbrengst van hun investering voor de deelnemers achten de organisatoren belangrijk. De VAE legt zeer sterk de nadruk op het respecteren van het thema door de deelnemende landen in alle ruimtes en events.

Op de universele tentoonstelling te Dubai (oktober 2020-april 2021) in hét handelscentrum van de Golf en de Verenigde Arabische Emiraten, waar België zeer intensieve economische contacten mee heeft, kan ons land niet ontbreken. De VAE waren in 2014 de 17de belangrijkste klant van België voor Brazilië, maar na Oostenrijk. De export steeg van EUR 3.244,9 miljoen in 2013 tot EUR 3.600,1 miljoen in 2014, hetzij een toename van 10,9%. De V.A.E. vertegenwoordigen grosso modo 1,0% van

de totale Belgische uitvoer van goederen. In 2014 rangschikten de V.A.E. zich als 22ste leverancier van België na Luxemburg, maar voor Brazilië met een aandeel in de totale Belgische invoer van 0,7%. De invoer verminderde met 0,3%, van EUR 2.435,0 miljoen in 2013 tot EUR 2.428,4 miljoen in 2014.

Het Exporteursbestand van het Agentschap voor Buitenlandse Handel telt 1.683 Belgische bedrijven die naar de VAE. exporteren. Verder zijn er nog 2.689 ondernemingen die interesse tonen voor deze markt.

Gezien de sterke banden van Dubai via haar luchthaven met andere landen in de regio en de wereld zal deze tentoonstelling, meer dan andere, haar aantrekkingskracht en boodschap over de ganse regio verspreiden. Haar impact zal dus verder reiken dan de VAE.

Er zijn ook andere dan economische redenen om deel te nemen. België nam, tot vandaag, aan alle tentoonstellingen van dit type deel. Een afwezigheid in de VAE zal diplomatiek moeilijk te motiveren zijn. Daarenboven zal een deelname het imago van ons land, dat momenteel in het buitenland alle aandacht verdient en moet verdedigd worden, ten zeerste bevorderen. Niet enkel in deze regio maar ook wereldwijd.

Feiten tentoonstelling Dubai:

- Thema: **“Connecting Minds, Creating the Future”** en daar wordt ten interpretatieve titel aan toegevoegd “celebrates the power in collaboration and partnerships towards building a better world.”
- Data: van 20 oktober 2020 tot 10 april 2021
- Officiële uitnodiging tot deelname werd begin april verstuurd (zie in bijlage de brief aan onze PM)
- Er wordt gemikt op 180 deelnemers (landen en internationale organisaties)
- Er worden 25 miljoen bezoekers verwacht.
- De eerste vergadering van de potentiële internationale deelnemers vond plaats van 22 tot 24 mei. 132 landen namen er aan deel en België was er vertegenwoordigd door onze ambassadeur.
- Op 200 ha van de voorziene 438 ha zullen paviljoenen gebouwd worden.
- De terreinen (van 2000 tot 6000 m²) zullen worden toebedeeld op een “first come, first serve” basis.
- Reeds 40 landen hebben hun deelname bevestigd.
- Het land ligt erg achter op de planning. Er resten ongeveer nog 1800 dagen voor de opening en, behoudens enkele wegenwerken, moeten alle infrastructuurwerken nog aanbesteed en begonnen worden.

De organisatie maakte een kostprijssimulatie die aantoont dat een degelijke deelname met een eigen paviljoen voor 7.3 Miljoen USD (3.915 USD/m²) mogelijk moet zijn wat goedkoper is dan een deelname aan Milaan. Onze ambassadeur wijst er evenwel op dat de chaotische methode van werken in de VAE en de nu al hoge kostprijs voor logies (duurder dan in de meeste EU-hoofdsteden) die exponentieel zal stijgen, de uitbating van de paviljoenen zeer duur zal maken tenzij er bij de organisatie door het land zelf rekening mee werd gehouden in haar project.

Vandaar dat het budget voor deelname van België aan de tentoonstelling te Dubai wordt geschat op maximum 13,5 Milj. €, afkomstig van bijdragen van de Federale regering, de regio's en het saldo van vorige expo's (geschat op 2,5 Milj. €). Rekening houdend met de orde van grootte van bijdragen aan de tentoonstelling in Shanghai en Milaan, wordt de bijdragen van de Federale overheid geschat op 6 Milj. € en van de regio's op 5 Milj. €. Een rudimentair voorstel van begroting, gebaseerd op de ervaringen van de vorige expo's, wordt in bijlage gevoegd.

Gezien de ervaringen bij vorige tentoonstellingen is een snelle principiële beslissing tot deelname noodzakelijk teneinde de samenwerking met de organisatoren en de programmatorische en

inhoudelijke voorbereiding snel te kunnen opstarten. Bij de goedkeuring van het “protocol voor de Wereldexpo te Dubai”, toe te voegen aan het samenwerkingsprotocol, zal een gedetailleerder budget met een spreiding van de dotaties over de komende begrotingsjaren voorgelegd worden die de maximale enveloppe van 6 Mio € voor de Federale overheid, ten laste van de begroting van de FOD Economie, niet zal overschrijden.

De besprekingen over het protocol, ter uitvoering van het principiële akkoord tot deelname kunnen pas opgestart worden na een akkoord over het samenwerkingsprotocol dat hierbij wordt gevoegd.

3. Voorstel van beslissing

Aan het overlegcomité wordt voorgesteld zich akkoord te verklaren met

1. De voorliggende teksten in verband met de creatie van de nieuwe structuur voor de organisatie van de deelname van België aan de tentoonstellingen die in het kader van het Bureau International des Expositions worden georganiseerd. De teksten zullen vervolgens voor formele goedkeuring aan de federale ministerraad worden voorgelegd.
2. Het ontwerp van samenwerkingsprotocol tussen de Federale Regering enerzijds en de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, het Waalse Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Duitstalige Gemeenschap anderzijds met betrekking tot de deelname van België aan de tentoonstellingen die in het kader van het Bureau International des Expositions (BIE) worden georganiseerd. De tekst kan ter ondertekening worden voorgelegd.

Het overlegcomité noteert het principiële akkoord van de federale regering, Vlaanderen, de Franse Gemeenschap, het Waalse Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Duitstalige Gemeenschap, tot deelname van België aan de 35ste universele tentoonstelling te Dubai (oktober 2020 – april 2021), die middels een protocol tot deelname aan de Universele Tentoonstelling te Dubai zal worden georganiseerd. De federale regering zal de deelname van België formeel bevestigen aan de regering van de Verenigde Arabische Emiraten. Een apart protocol voor deze deelname zal vervolgens uitgewerkt worden en aan het overlegcomité voorgelegd worden.

In dit kader geeft het overlegcomité tevens het akkoord om over te gaan tot de benoeming van de Commissaris-generaal en de adjunct Commissaris-generaal. Gezien de Commissaris-generaal en de adjunct Commissaris-generaal voor de vorige universele tentoonstelling te Shanghai respectievelijk tot de Nederlandstalige en Franstalige taalrol behoorden, zal de Commissaris-generaal en de adjunct Commissaris-generaal die aangesteld worden in het kader van de volgende universele tentoonstelling te Dubai respectievelijk tot de Franstalige en Nederlandstalige taalrol behoren.

De Minister van Economie en Consumenten,

Kris PEETERS